

i alt Fald ville være istand til at afvise enhver videregaaende Indblanding, om vi end muligen maatte, som Indrømmelse, gaae ind paa Eet og Andet, vedkommende de to tydske Hertugdømmer. Skulde det da engang blive saaledes, at Holsteen og Lauenborg ikke kunne blive i dette nøiere, engere Forhold, saa vil det, efter hvad jeg har sagt, være en af de Eventualiteter, hvorover jeg i det Mindste ikke vil græmme mig tilbøde; men jeg vilde gjøre mig de største Bebrejdelser, dersom jeg havde den mindste Andeel i, at vi fra vor Side havde givet endog kun det svageste Paaskud til at behandle Slesvig som en res jacens eller som en res nullius.

Inden jeg slutter, skal jeg endnu minde om, at ligesom man, for at prøve Rigtigheden af et Additionsstykke, bruger Subtractionen, saaledes gives der ogsaa en politisk Prøve om en Menings Rigtighed, som sjelden slaar feil, og jeg vil derfor bede Enhver at bevare sig selv det Spørgsmaal: Hvem vil det gavne og glæde, hvis vi nu sige „Nei“? Ingen vil noget Dieblik kunne være i Tvivl om, at der da vil blive stor Jubel i Reactionens og Slesvig-Holsteinskens Leir. Dette kan vel for os ikke være afgjørende, men det forekommer mig, at det dog for Enhver, der staaer paa Grændsestillet, hvor han nu skal decidere sig for at sige „Ja“ eller „Nei“, maa være Noget, som maa vække til alvorlig Eftertanke, naar han maa erkjende, at vor Friheds og vor Nationalitets Fjender vilde juble, og med fuld Ret, dersom vi forkastede det nu foreliggende Forsfatningsudkast. Jeg troer, at Reactionen deri vil finde et Beviis for, at det er umuligt at regjere med den danske Rigsdag. Jeg siger ikke, at den vil have Ret deri, men jeg siger, at det vil blive sagt, at selv efterat den fik et Ministerium, der var efter dens eget Sind, — og uagtet vi ikke have sammensat Ministeriet, have vi dog Alle her modtaget det paa en saadan Maade, at Ingen godt vil kunne flyde det fra sig, at det var et Ministerium efter vort Sind — men uagtet den fik et Ministerium efter dens eget Sind, saa har det dog ligesaa lidt for dette som for det tid-

ligere Ministerium været muligt at komme til nogen Endelighed med den, og da vil man ganske sikkert deraf uddrage Conclussioner, som vi paa ingen Maade kunne ønske. Jeg veed vel, at der nu gives (jeg vil sige det, forat udtale min hele Mening) halvgale Propheter, der af to Ting hellere foretrække den rene Absolutisme paa Fællesgebetet, naar de saa kun forresten kunne beholde Grundloven usforænklet; men affeet fra alt andet, vilde det dog være en Kortsynethed, der næsten grændser til Blindhed, dersom man kunde tænke sig Muligheden af, at de, som vilde paatage sig Ansvarret af, ved Tilfidesættelse af den formelle Ret at tilbetebringe enten en usorfalstet eller en i Forordningen af 26de Juli s. A. indhyllt Absolutisme paa Fællesgebetet, kunde være saa taabelige nok til at blive staaende paa Halvveien og ved Siden af et saadant Statscoup lade staae en Rigsdag, som et Par Maaneder efter kunde drage dem til Ansvar, og en Rigsret, som derfor kunde dømme dem. Ikke mindre vilde et saadant Skridt fra vor Side ganske sikkert vække den allerhøieste Jubel i den slesvig-holsteenske Leir. Jeg mangler Præmisser til at have nogen bestemt personlig Overbeviisning om, hvorvidt det vil lykkes Regjeringen at bringe sin Fællesforsfatning i fuld og anerkjendt Birk-somhed ogsaa i Holsteen. Kan Regjeringen gjøre det, skal det være mig hjært; det Gnefte, der for mig er en Samvittighedsfag, det er, at jeg ikke vil lægge den Hindringer iveien. Men saa meget er vist, at, naar vi ville randsage vore egne Hjertes og see, med hvor lidet Lyst vi gaae ind paa dette Fællesskab, saa vil det paa ingen Maade kunne være os usorfstaaeligt, om Slesvig-Holstenerne vilde søle sig ubeskrivelig lettede, dersom de ved vor Daarfskab bleve fritagne for det Alternativ, enten at tage Ansvarret paa sig, ved en Modstand, der aabenbar vilde være ulovlig, og som maaffee kunde bringe meget alvorlige Følger over deres Hoveder, at flyde en saadan Fællesforsfatning fra sig, eller ogsaa at gaae ind paa den under det Vilkaar, at Kongeriget's Befolkning har den absolute sødte Majoritet baade i Rigsraadet og i Monar-